

‘Ik zat in een horrorfilm’

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE CORNÉ VAN DER STELT

Hij woont dankzij zijn succes al jarenlang in een kast van een huis, maar verlangt soms toch naar ‘pissen in een koud schuurtje’. Dat met geld niet alles te koop is, bewijst die ene gruwelijke ochtend in 2010 waarop zijn oom en tante elkaar van het leven beroven. Voor het eerst praat Frans Bauer (43) erover. ‘Ik heb ze beiden zien liggen, een beeld dat ik nooit meer kwijtraak.’

T

Tjongejonge, Frans. Na drie jaar ben je er weer met een nieuw album. What took you so long?

‘Het heeft allemaal wat langer geduurd omdat ik me nog meer dan voorheen zelf ben gaan toeleggen op het schrijven van nummers. En ik moet zeggen: dat is aardig gelukt.’

In een van die eerste nummers zong je over ‘jumpen met een skippybal’. Met alle respect, maar dat kun je toch geen meesterwerk noemen?

‘Daar heb je gelijk in, dat was het ook niet. Toch ben ik er nog steeds trots op omdat het weer geeft hoe ik me op dat moment voelde. Ik ben 43 jaar, heb op elke plek mogen optreden en bijna vijftig platina platen ontvangen, maar toch hoor ik mijn muziek nooit op 538, 100% NL of 3FM. Je mag één keer over je singeltje komen praten, en daar ben ik dan ook oprecht dankbaar voor, maar daarna zwijgen die zenders je weer dood. Je gaat dan op een gegeven moment toch bij jezelf denken: zou het niet gewoon aan mij liggen en moet ik een andere invalshoek zoeken? Tja, en dan krijg je liedjes als *Skippybal*, die heel erg gimmick gericht waren. Waar mensen bewust een mening over zouden hebben, positief of negatief. Dat was simpelweg de domme, achterliggende gedachte.’

Met je nieuwe album *Geluk, Hoop en Liefde* is de oude vertrouwde ‘Bauersound’ weer terug. Wanneer wist je: ik moet terug naar de basis?

‘Na *Skippybal* maakte ik de *Bauerpolka*, puur om het radiovriendelijker te maken. Toen kreeg ik ineens het bericht dat mijn vader ziek en uitbehandeld was. Met dat in het achterhoofd zat ik tweeënhalve jaar geleden thuis op de piano

te pielen met de akkoorden van mijn nummer *Een Beetje Verliefd*. Pa zat op de bank en merkte terloops op: “Frans, dit is veel mooier dan *Skippybal*.” Dat was voor mij het sleutelmoment waarop ik dacht: ja, inderdaad. Waar ben ik nu eigenlijk mee bezig? Waarom zou ik voor de rest van mijn leven nummers maken die Hilversum wil horen, maar waar ikzelf helemaal niets mee heb? Die halte ben ik nu voorbij. Ik maak alleen nog maar muziek voor mijn fans, of de radio daar nu iets mee doet of niet. En het werkt. *Geluk, Hoop en Liefde* stond binnen een week bovenaan de Album Top 100.’

In hoeverre speelde je vader Chris een rol in het eindresultaat van je nieuwe plaat?

‘Een allesbeslissende. Voor zijn dood vroeg hij mij een lied te schrijven voor zijn afscheid, iets waar ik zelf nog nooit over had nagedacht. “Dit is het allermooiste wat je ooit hebt gemaakt,” zei hij me toen we samen het resultaat van *De Hemel Heeft Er Een Engel Bij* beluisterden. Het was voor mij de ultieme motivatie om van dit nieuwe album mijn absolute meesterwerk te maken. Een cd die alle voorgaande overstijgt en waarvan ik oprecht kan zeggen: dit is het allermooiste wat ik ooit heb gemaakt. Er is in het maakproces alles uitgeperst en op niets bezuinigd. Voor vijf akkoordjes liet ik orgels uit België aanrukken en violisten gingen na elke studiodag met blauwe vingertopjes naar huis. Deze plaat is mijn Rembrandt en hoewel ik al bij voorbaat weet dat de grote zenders hem niet gaan draaien, ben ik er zelf supertrots op. Je kunt je er ook gemakkelijker vanaf maken door als Justin Bieber zijnde een halve avond te gaan staan playbacken in een stadion. Toch staan mensen daarvoor op de banken, snap jij dat nou?’

Het verlies van je vader heeft je wel iets moois gebracht: je muziek klinkt doorleefder.

‘Daar ben ik ook heel blij om. Je maakt dingen mee en die worden verwerkt in muziek, naast de liedjes die je uit situaties bij anderen haalt. Er staan namelijk ook twee nummers op over het gevangenisleven en een kapotte relatie, maar in beide gevallen ben ik onervaren. Mijn vader is altijd mijn grootste raadgever geweest, maar hij staat nu niet meer op het ziltoneel tijdens een optreden of met een kopje koffie aan de bar tijdens een interview als dit. Ineens moet ik keuzes maken zonder dat vertrouwde klankbord, ➤

**NIEUWE REVU
ONTMOET
FRANS BAUER**

Waar? In brasserie De Jonge Haan, in Hilversum.

Wanneer? Half oktober om 09.30 uur. Frans komt net van WNL en moet daarna door naar de AVROTROS.

Consumpties?

Twee watertjes en twee broodjes gezond. Frans: ‘Heb je al iets gegeten vandaag? Nee? Mevrouw, doet u ons eens even twee stevige ontbijtjes.’ Wanneer we willen afrekenen, staat Frans erop te trakteren.

'Ik heb bijna vijftig platina platen, maar toch hoor ik mijn muziek nooit op 538, 100% NL of 3FM'

wat betekent dat ik mezelf soms moet dwingen op eigen kracht even een tandje bij te zetten.'

Met mijn eigen vader nog in leven kan ik me niet voorstellen hoe het is hem ooit kwijt te raken. Kun jij een poging doen dat uit te leggen?

'Die laatste middag dat ik hem zag, was ik wat eerder dan gebruikelijk naar huis gegaan. Ik reed Fijnaart nog niet binnen of ik kon met spoed rechtsomkeert maken. Terug aan zijn ziekenhuisbed waren artsen hem al aan het reanimeren, uiteindelijk zelfs een uur, waarna hij overleed. Hij is niet eens gestorven aan kanker, maar aan een hartstilstand. Weer thuis ging ik zitten en was ik al vrij snel geestelijk weg. Ik was kapot, zat er totaal doorheen. Gek genoeg heb ik op dat moment mijn allermooiste moment als vader beleefd. Mijn vier jongens, die zelf ook verdriet hadden om hun opa, werden heel fysiek en kwamen allemaal om mij heen hangen. "Niet huilen, papa. Het komt wel goed, papa," zeiden ze. Niet te geloven dat mijn kerels mij troosten in plaats van andersom. Mooi dat ze eigenhandig aanvoelden dat ik op dat moment even geen vader voor ze kon zijn, maar zij mij beter konden helpen. Het komt hopelijk voort uit de opvoeding die Mariska en ik hun geven. Samen met je kids naar de speeltuin gaan is fantastisch, maar pure liefde op momenten als deze is onbetaalbaar.'

Je moeder Wies was meer dan veertig jaar met hem samen. Hoe trekt ze dit?

'Ik ben opgegroeid in een familie die voor elkaar zorgt, en dus doen we dat nu ook met mijn moeder. Al is dat niet iets van de laatste tijd. Als achttienjarige knaap nam ik mijn ouders al van tijd tot tijd mee uit eten. De band is door pa's overlijden dus niet sterker geworden, dat was hij al. Door ma nu overal mee op stap te nemen is ze op een bepaalde manier ook een soort dochter voor me geworden. Ik wil haar graag laten zien dat er nog zoveel andere dingen in het leven zijn waar ze nog steeds haar plezier uit kan halen. Daarbij zijn we als familieleden net zo recht door zee als we zijn opgevoed: recht is recht en krom is krom. Schouder eronder en er wat van maken. Geen valse beloftes maken en er staan wanneer nodig. Jarenlang hebben zij en mijn vader dat

voor mij gedaan, het is dan niet meer dan normaal dat ik dat nu ook voor haar doe.'

De pijn van het verlies verdwijnt niet, maar slijt het wel?

'Pa is dood en niet meer tastbaar, maar in mijn hart leeft hij nog steeds. Het verwerken van zo'n groot verlies doe je niet het hele jaar door. Ik sta niet 's ochtends op om dan tot 's avonds laat aan hem te denken. Soms krijg je even een uppercutje of een linkse directe en is de pijn voelbaar, op de meest gekke momenten die je niet ziet aankomen. De ene dag ben je daar gevoeliger voor dan de andere. Vooral mijn eerste Vaderdag zonder hem was een regelrecht drama. Je wordt wakker en ziet je vier kinderen naast je bed staan zingen en hoezeer ik daar ook van geniet, normaal gesproken ging ik daarna met een flesje geur en een dikke vette knuffel naar mijn eigen vader. Dat is nu voorbij. Om de dag toch wat dragelijker te maken, kreeg ik van mijn zonen het mooiste cadeau dat ik ooit heb mogen ontvangen: een gouden ring met daarin pa's vingerafdruk. Het helpt me zijn dood een plek te geven, maar wat ik wel bij mezelf heb gemerkt is dat ik sinds zijn dood pas echt volwassen ben geworden.'

Denk je dat je hem ooit weer terugziet?

'Weet je, ik hou me vast aan de gedachte dat dat zo is, want anders zou het hele fenomeen dood zo zinloos zijn. De wereld kent zoveel rampspoed, ziekte en verdriet dat ik soms weleens twijfel aan het hiernamaals. Ik hou me graag vast aan het gegeven dat er een hemel is waar iedereen na de dood op de rode loper en met een fanfare staat op te wachten. Ik put daar echt kracht uit, althans dat probeer ik. Soms wint de realiteit het wel van het geloof.'

Zes jaar geleden was die realiteit even bittere ernst toen je oom en tante elkaar met een vuurwapen van het leven beroofden. Hoe kijk je daar anno 2016 op terug?

'Op het moment dat zoiets plaatsvindt, kun je je niet voorstellen dat iemand zijn of haar leven zou willen beëindigen terwijl er tegelijkertijd zoveel mensen zijn die juist uit alle macht voor hun leven vechten. Vanuit dat oogpunt is het onbegrijpelijk dat je het leven op een dag zo lelijk vindt dat je ermee wilt stoppen. Lichamelijk waren oom Giel (60) en tante Doortje (59) in orde, geestelijk moeten ze behoorlijk in de war zijn geweest. Toch hebben we daar nooit iets van gemerkt. Mijn moeder en tante – Doortje was haar zus – woonden naast elkaar en ook voor haar kwam deze actie aan als een mokerslag. >

De ochtend voor haar zelfgekozen dood heeft mijn tante nog gewoon een bakkie koffie bij mijn moeder gedaan, maar dat deed ze elke dag tussen tien en elf. Niets vreemds dus. Pas uren later hoorde ik dat er iets mis was. Het was tegen vijven en ik zat thuis aan de keukentafel terwijl Mariska het avondeten klaarmaakte. Bloemkool met schnitzel, ik weet het nog precies. Terwijl zij doorpruttelde met haar potten en pannen, stond ik op om de telefoon te beantwoorden. Aan de lijn mijn nicht die alleen maar kon gillen. Dat was het. Niets anders dan alleen maar onbedaarlijk hard gillen, zo luid dat ik er geen wijs uit kon worden. De angst sloeg me om het hart omdat ik dacht dat er iets met mijn ouders aan de hand was. Ik liet alles uit mijn handen vallen, sprong in de auto en scheurde met een noodgang door het dorp naar het woonwagenkamp. Daar aangekomen bleek hun voordeur op slot te zitten, pas later realiseerde ik me dat ze die middag ergens op bezoek waren bij kennissen. Klaarblijkelijk was dat voor mijn oom en tante ook het moment om iets te doen omdat er toen even niemand was.'

Was het voor jou toen direct duidelijk dat je een deur verder moest zijn?

'Ja, al was het maar omdat de ambulance en politie al voor mij waren gearriveerd en het mijn nicht was die mij even daarvoor zo in paniek had opgebeld. Ik stapte daar binnen en heb ze letterlijk zien liggen zoals ze zichzelf in dit leven hebben achtergelaten. Het klinkt misschien clichématig, maar je wereld staat dan volkomen stil. Was het een overval of doelbewuste moord, je weet het op dat moment nog niet. Je familie in zo'n toestand, waarna ze even later op brancards naar buiten worden gedragen, dat beeld staat voor de rest van mijn leven op m'n netvlies gebrand. Pas jaren later besef je eigenlijk in wat voor horrorfilm je eigenlijk zat. Je denkt na over hoe het voor die twee moet zijn geweest. De een is toch eerder gegaan dan de ander. Een drama.'

Als je beiden nog een laatste vraag zou kunnen stellen, dan ligt er maar één voor de hand, nietwaar?

'Waarom? Vertel me maar: waarom hebben jullie het gedaan? Andere vragen zijn overbodig en het feit dat je er nooit een antwoord op zult krijgen is frustrerend. In dat voorjaar van 2010 stond ik ineens op een heel andere manier in de kranten dan ik gewend was, maar daar ben je op dat moment totaal niet mee bezig. Ik dacht alleen maar: het kan dus blijkbaar nog erger. In de jaren daarvoor verloor ik mijn schoonbroertje die werd overreden door een trekker en verongelukte mijn begeleidingsband dodelijk. Ik dacht dat ik alles wel zo'n beetje had meegeemaakt.'

Je zonen Christiaan, Jan, Frans jr. en Lucas waren destijds 9, 7, 5 en 1 jaar oud. Leg dat maar eens uit...

'Dat gaat ook niet. Zo'n gebeurtenis overstijgt al je emoties, maar thuis wacht wel gewoon een gezin met duizend-en-één vragen. Ik moest mijn zoons iets gruwelijks vertellen op een manier die passend was voor hun leeftijd toen. Naar het voorbeeld van mijn vader ben ik zo eerlijk mogelijk geweest. Vader worden is fantastisch en in het begin kroel en knuffel je de hele dag met zo'n hummeltje, maar ook kleine baby's ontwikkelen zich uiteindelijk toch tot jonge gozers met een eigen karakter. Die merken op een gegeven moment toch wel dat er iets aan de hand is. Wanneer je echter de juiste vorm kiest waarin je je verhaal giet, is alles bespreekbaar.'

Wat is in dat kader de gekste vraag die je kids je ooit stelden?

'Waarom mama als enige geen Bauer heette. Ouders waren we al, maar getrouwd nog niet. Dat komt voort uit het feit dat ik, met mijn achtergrond op het woonwagenkamp, weinig waarde hecht aan het instituut huwelijk. Je gaat in onze cultuur op een gegeven moment samenwonen en vanaf dat moment deel je alles met elkaar. *That's it*. Mijn ouders hebben het zelfs nog traditioneler aangepakt en bleven samen een nacht weg. 's Ochtends keerden ze weer terug als stelletje. Toch zijn Mariska en ik uiteindelijk in 2008 getrouwd. Enerzijds om haar mijn naam te geven, anderzijds om de dingen goed te regelen voor als een van ons iets overkomt. Maar eerlijk is eerlijk, die trouwdag was er een om nooit te vergeten.'

Die liefde voor het woonwagenkamp, je moet het me toch eens uitleggen...

'Het heeft voor een groot deel te maken met het feit dat ik er ben opgegroeid en als volwassen man heb je zo nu en dan altijd een nostalgische hang naar vroeger. Mijn broer Doris en

ik deelden een kamer met daarin één stapelbed en op de grond een soundmixer. Hij sliep boven, ik onder en als we op een stoel wilden zitten, moesten we naar de keuken. Die eenvoud maakte ons als gezin heel hecht en ook de rest van de familie woonde in zulk soort ouderwetse wagens met zo'n trapje ervoor. Elke zaterdag gingen we naar mijn grootouders, die paarden hadden. Ging ik niet met opa mee naar de paardenmarkt om ouderwets te handjeklappen, dan zat ik wel op een klapstoeltje voor de wagen met boterhammen en gebakken eieren van oma. En met mij nog vele andere neefjes en nichtjes. Die gezelligheid van toen is, met de komst van telefoons en tablets, compleet verdwenen.'

Voorliefde voor woonwagens of niet, je woont nu wel in een mooie villa...

'En toch had ik aanvankelijk andere dromen. Ik spaarde voor zo'n moderne woonwagen met twee verdiepingen, waar het toilet en de douche gewoon binnen waren. Ik was dat als kind en zelfs in mijn eerste jaren als artiest helemaal niet gewend. Dan trad ik in Ahoy op voor een paar duizend man en stond ik een paar uur later midden in de nacht met een dikke jas aan te pissen in een koud kloteschuurtje met een straal-kachel. Daar wilde ik op een gegeven moment vanaf, maar van de gemeente kreeg ik geen vergunning voor een grotere, modernere woonwagen. Flink chagrijnig liep ik na dat bericht door Fijnaart, toen ik ineens met de vorige bewoner van mijn huidige huis in gesprek raakte. Het was een farmaceut die in scheiding lag en op het punt stond zijn woning van de hand te doen. Ik vroeg hem hoeveel hij ervoor wilde hebben en voordat hij überhaupt het bord 'te koop' in de tuin had gezet, heb ik daar ter plekke aan het hek het huis gekocht. Een soort handjeklap, zoals ik dat kende van de paardenmarkt.'

Mariska boos?

'Die wist van niets, nee. Zij zei: "Luister eens, ik heb net een huis gekocht, dus onze kinderen krijgen straks netjes een eigen kamer en wij kunnen voortaan binnen plassen!" Ze schrok zich wild en ook mijn moeder was door het dolle heen. Een woonwagen kostte in die tijd tussen de vijf- en zesduizend gulden, maar ik had net een bouwwerk voor enkele honderdduizenden guldens aangeschaft. "Je gaat failliet, je gaat failliet, zoiets is voor ons soort mensen niet weggelegd," riep ze uitzinnig. Gelukkig is dat uiteindelijk wel meegevallen en woon ik nu in het huis waarvan mijn opa altijd zei: "De persoon die daar kan wonen heeft toch maar mooi wat bereikt in het leven." ✕

'Ik hou me vast aan de gedachte dat ik mijn vader ooit nog terugzie, want anders zou het hele fenomeen dood zo zinloos zijn'

